

Památník šarvátek v Tongrundu u Kunratic se odhalí 3. srpna

22. 07. 2013 16:36

Dvě stě let letos uplyne od doby, kdy se odehrála šarvátko v Tongrundu (17. – 19. srpna 1813), dnes v obci Kunratice na Frýdlantsku, za napoleonských válek před Bitvou u Lipska.

A sto let tomu bude 3. srpna, kdy byl na silnici směřující od Kunratic ke Frýdlantu odhalen památník této potyčky (3. 8. 1913).

„A přesně 3. srpna 2013 v 10 hodin znovu odhalíme obnovený památník, který byl poničen, zejména kříž a pamětní deska, po 2. světové válce,“ uvedl starosta obce Kunratice Milan Götz s tím, že záštitu nad slavnostní akcí převzal hejtman LK Martin Půta. Odhalení pomníku se zúčastní krajský radní Vladimír Mastníka náměstek hejtmána Josef Jadrný.

Léta opomíjený památník podle něj začal ze spár zapomnění vysvobozovat nadšený amatérský historik a "napoleonista" Pavel Kněbort. Se sekyrou a pilou v ruce odstranil náletové dřeviny a začal hledat možnosti obnovy této památky.

A co vlastně znamená název Tongrund?

„Jedná se o místní název lokality, kde se těžila hlína do cihelny v Kunraticích. Tongrund v překladu doslova znamená hliniště. A nedaleko je i stejnojmenný rybník,“ zve na slavnostní odhalení památníku starosta Milan Götz

Program: Odhalení a požehnání památníku, čestná stráž v dobových uniformách, SVH Liberec – Výstava zbraní a uniforem v průběhu staletí (na OÚ Kunratice), Pavel Kněbort – Výstava o Napoleonovi (OÚ Kunratice od 13 do 19 hod.), ochutnávka frýdlantského piva Albrecht, piva, jež pamatuje vojnu s Napoleonem). **Viz také příloha**

Další informace převzaty z webových stránek Obce Kunratice.

Více zde: <http://www.obeckunratice.cz/pamatnik-sarvatek-v-tongrundu/>

Obnova památníku

V roce 2010 převzala iniciativu v obnově památníku naše obec a společně s Pavlem Kněbortem a ve spolupráci s OS Frýdlantsko se snažíme navrátit tomuto místu jeho důstojnost. Od KÚ Libereckého kraje jsme získali pozemek, na němž se památník nachází. Na základě získaných podkladů a dobových materiálů byla zadána výroba replik desky a vojenského kříže v dubovém věnci. Tyto repliky zhotovil ateliér pana Hejtmánka v Praze, jenž má na svém kontě například výrobu repliky ukradené sochy holčičky z lidického památníku. Na obnově památníku se podíleli i dobrovolníci z řad obyvatel obce, kteří při brigádě provedli terénní úpravy okolí.

Výroba replik

Jak jsme již poznamenali výše, repliky desky a vojenského kříže nám zhotovili restaurátoři z ateliéru Tomáše Hejtmánka. Původně pro nás tuto práci začal dělat jeho otec akademický sochař a restaurátor pan Oldřich Hejtmánek starší, který bohužel v polovině roku 2012 odešel do uměleckého nebe, a nyní se úkolu zhostili restaurátorští mistři kolem Michala Kintera. Obě repliky budou vyrobeny z "fosforbronz", který je věrnou kopií bronzu, avšak pro zloděje je bezcenný, neboť se jedná o směs pryskyřic.

Deska má jako předlohu fragmenty původní desky, které nám věnoval jejich nálezce pan Jan Kalenda, kterému za jejich "navrácení" ještě jednou touto cestou děkujeme.

Vojenský kříž (původně navržený architektem Karlem Friedrichem Schinkelem) se musel znovu vymodelovat podle dochovaných (ne příliš kvalitních) fotografií a podle rozměrů odečtených na památníku. Schinkelův kříž je umístěn v dubových ratolestech a dole převázaný stuhou.

Odhalení památníku v roce 1913

Památník šarvátek v Tongrundu byl slavnostně odhalen a vysvěcen v neděli 3. srpna 1913 za účasti přibližně 500 osob. O této události informoval článek v dobovém tisku.

Minulou neděli (3. 8. 1913) byl na silnici ke Kunraticím u Frýdlantu odhalen památník panem O. H. Metzgerem na počest padlých rakouských důstojníků a vojáků z roku 1813 z našeho okolí. Na 10. hodinu dopoledne se shromáždilo v Tongrundu asi kol 500 osob, 18-ti spolků vysloužilců z okresu, dále zástupci vojenských oddílů z Reichenau (Sasko), zástupci úřadů a čestní hosté na slavnostní odhalení.

Předseda vojenských vysloužilců z Kunratic slavnostní shromáždění pozdravil a po zahrání Grohmanské kapely a během řeči, kterou přednesl poručík E. Wanke z lokálního spolku Liberec pro údržbu vojenských pomníků byl památník odhalen.

Pomník, 4 m vysoký žulový obelisk na podstavci a schodu s armádním křížem a deskou s nápisem je dílo raspenavského kameníka Langeho.

Po té p. p. Röttig provedl vysvěcení památníku a skončil nadšeným proslovem. Jako třetí řečník zakladatel pomníku, p. Othmar Heinrich Metzger, připomněl podnět, kterému je zasvěcena tato stavba a vyslovil všem, kteří toto dílo podporovali, svůj dík.

Na to byl pomník předán do péče spolku vojenských vysloužilců v Kunraticích, pak pokládání věnců a stuh s věnováním od pánů Metezgera, pana hejtmána Jahn von Vhonau, zástupce centrálního spolku k údržbě válečných pomníků z Hradce Králové, p. c. rady Wesnitzera pro lokální spolky v Liberci, dále pánů přednostů spolků vojenských vysloužilců z Kunratic, Frýdlantu a Větrova.

Vojenskou přehlídkou před pomníkem slavnost skončila. Odpoledne pořádal spolek vysloužilců z Kunratic lidovou slavnost s koncertem v hostinci "U Přehrady".

Přesun památníku

Z poznámek ve "Friedlander Heimatbrief" z prosince 1997 se dovídáme o stěhování památníku.

Tento památník stál původně na pravé straně silnice, ale z důvodu rekonstrukce silnice byl v roce 1940 přeložen na levou stranu. Po roce 1945 byla ztracena nebo ukradena deska s nápisem i vojenský kříž v dubovém věnci. Od listopadu 1983 bylo marně po nápisu pátráno. Až šťastnou náhodou se v srpnu 1997 objevila fotografie tohoto nápisu s osobním věnováním pana Metzgera.

Text na desce památníku	Překlad textu
<p>DEM ANDENKEN DER IN DEN GEFECHTEN BEI KUNNERSDORF, FRIEDLAND, WÜSTOLBERSDORF UND EINSIEDEL AM 17., 18. UND 19. AUGUST 1813 MIT DEN TRUPPEN DER AVANTGARDE DES FRANZÖSISCH-POLNISCHEN VIII. KORPS UNTER GENERAL UMINSKI UND DER FRANZÖSISCHEN DIVISION GENERAL BRUNO RÜHMLICH GEFALLENEN ÖSTERREICHISCH-UNGARISCHEN KRIEGER OBERLEUTNANT GEORG NAGY DES HUSAREN-REGIMENTES „KAISER“, 25 SOLDATEN DER 2. LEICHTEN DIVISION UNTER GENERAL GRAF NEIPPERG UND DEN DASELBST GEBLIEBENEN OFFIZIEREN UND MANNSCHAFTEN DES GEGNERS ERRICHTET 1913</p>	<p>NA PAMÁTKU RAKOUSKO-UHERSKÝCH VÁLEČNÍKŮ, KTEŘÍ SLAVNĚ PADLI U KUNRATIC, FRÝDLANTU, ALBRECHTIC A MNÍŠKU DNE 17., 18. A 19. SRPNA 1813 V BOJÍCH S ODDÍLY PŘEDVOJE FRANCOUZSKO-POLSKÉHO VIII. SBORU GENERÁLA UMIŇSKÉHO A FRANCOUZSKÉ DIVIZE GENERÁLA BRUNA, NADPORUČÍKA GEORGA NAGYHO OD HUSARSKÉHO PLUKU „KAISER“, 25 VOJÁKŮ 2. LEHKÉ DIVIZE GENERÁLA HRABĚTE NEIPPERGA A ZDE ROVNĚŽ ZŮSTAVŠÍCH DŮSTOJNÍKŮ A MUŽSTVA PROTIVNÍKA POSTAVENO 1913.</p>

Příběh zmizelé desky

Při zjišťování podrobností kolem této památky jsme se dověděli, že existují úlomky ze zmizelé desky, které kdysi našel nějaký človíček. Měli jsme k dispozici i jednu jejich fotografii, což bylo všechno. Protože se však o naší snaze dověděl pan Ruda Makel' – člen spolku Patron, který o památníku napsal článek do stejnojmenného spolkového časopisu, netrvalo dlouho a našel se i majitel oněch fragmentů. S tímto člověkem jsme se domluvili, že nám zbytky desky věnuje, a bude rád, že se vrátí tam, odkud pocházejí.